

Yttrande

Program för Biskopsgården

Planprogram- Samråd

Diarienummer SBK: BN0189/18

Handläggare SBK: Carl-Johan Karlsson, Linus Sandberg

Program Biskopsgården

“Visionen är att bygga så att tryggheten ökar och vardagslivet underlättas för människor som bor och besöker Biskopsgården. Programmet syftar till att åtgärda det som skapar barriärer och otrygghet men även förstärka bland annat de gröna och kulturhistoriska kvalitéerna”

- Programhandling, sida 3.

Naturskyddsföreningen i Göteborg ställer sig positiva till att staden vill satsa på västra Biskopsgårdens skolor/förskolor, service, mobilitet och tillgänglighet.

Dock finns potential till förbättring av programmet. Bland annat önskar Naturskyddsföreningen i Göteborg att en specifik placering för ett nytt Kulturhus framgår i planprogrammet och därför inte lämnas till en möjlig framtida plan. Vi ser gärna att byggnaden placeras mer centralt inom planområdet för att gynna fler användare. Förslagsvis att den kopplas samman med planerad kollektivtrafik och huvudentrén för Svarte Mosse på föreslagen framtida bebyggelse på Flyvädersgatans befintliga parkering.

Grönområden

Naturskyddsföreningen i Göteborg ser positivt på att man exploaterar på befintliga markparkeringar inom planområdet samt att man förespråkar yteffektiva mobilitetslösningar. Vi ser dock att flera grönytor kommer exploateras där även framkomligheten för bilen prioriteras och blandtrafik föreslås på befintliga gång- och cykelbanor.

I programhandlingen, sida 45:

“Trygghetsaspekten är viktig att beakta så att människor kan och vill använda den gröna närmiljön under större delar av dygnet. Det är därför viktigt att komplettera med ny bebyggelse i anslutning till grönområden för att få ”ögon på plats”.”

Naturskyddsföreningen i Göteborg ser gärna att man här tar med konsekvenserna för nattlevande arter som kräver mörker för överlevnad. Att göra grönområden tillgängliga dygnet runt kräver att man samtidigt tar med vilken påverkan detta medför för djurlivet. Introducera mer infrastruktur såsom belysning och fler gator är inte den mest hållbara strategin mot otrygghet, särskilt i ett område som Biskopsgården. Det kan snarare leda till mer okunskap och rädsla kring naturen när människor inte får vistas i miljön. Därför föreslår vi åtgärder som ökar vistelsen i naturen på dess villkor. Till exempel att man i detaljplaner för nya parker ökar förståelsen kring vår natur, att man bjuder in staden till skogen snarare än bygger in staden i skogen.

Svarte Mosse

Svarte Mosse är en central och viktig del av Biskopsgården samt större naturområde på Hisingen. Naturskyddsföreningen i Göteborg ställer sig positiva till att den planeras att klassas upp till en Stadspark och inväntar framtida detaljplan med stora förhoppningar. Att göra Svarte Mosse till ett naturreservat hade varit en optimal lösning som vi fortfarande förespråkar. Naturskyddsföreningen i Göteborg ser dock mycket kritiskt på att man samtidigt vill frångå översiktsplanen, både föregående och aktuella, och exploatera på flera platser i Svarte Mosse.

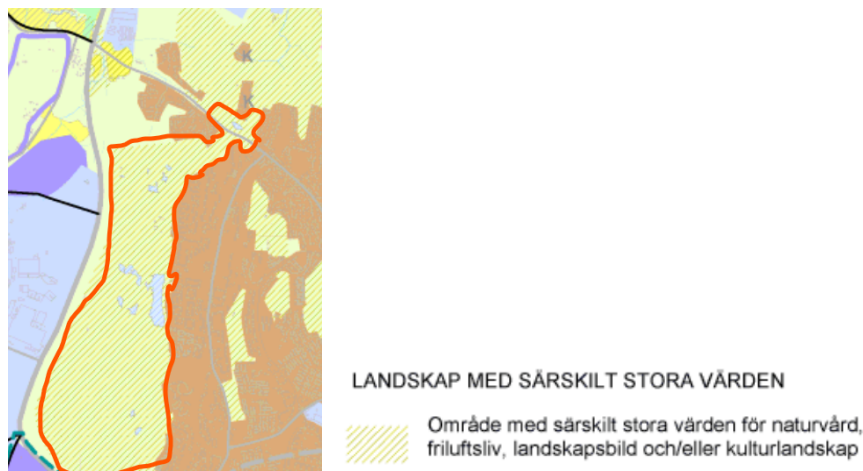

Fig 1. Urklipp från Göteborg Stads föregående översiktsplan från 2009. Notera områdets utpekade naturvärden.

Fig 2. Urklipp från Göteborg Stads aktuella översiktsplan från 2022. Notera områdets utpekade naturvärden som stadspark. Notera att: *“Byggande och ianspråktagande för andra ändamål än parkrelaterade ska inte tillåtas. Stora parker ska så långt möjligt hållas fria från trafik- och industribuller och vara enkla att nå med kollektivtrafik och cykel.”*

Svarte Mosse är i närtid även ett kompensationsområde från bebyggelse av “Detaljplan för Logistikcentrum vid Hisingsleden inom stadelarna Björlanda och Sörred” (Diarienummer: 1084/04 (FLLA 4947) samt har exploaterats i detaljplanen “Detaljplan för Trafikplats vid Hisingsleden/Assar Gabrielssons väg samt del av Hisingsleden” (Diarienummer SKB BN0578/13/ Diarienummer FK 5938/14).

Naturskyddsföreningen i Göteborg ställer sig allmänt kritiska kring att staden vill frångå deras egna översiktsplan på så pass många grönområden, vilket talar mot Göteborgs Stad sätta mål om att arealen grönytor ska öka, enligt Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 på sida 12, delmålet “Miljömål”. Naturskyddsföreningen i Göteborg ser att man planerar att frångå översiktsplanen på följande områden i planprogrammets delområdeskarta: 1, 7, 5, 8, 17, 18 och 19 varav vi främst ställer oss kritiska till nummer 17 och 18 som helt bör utgå (se figur 3). Naturskyddsföreningen i Göteborg anser att förslagets exploatering på dessa områden i nordost bör bevaras och att man istället vidareutvecklar längs befintliga vägar.

Fig 3. Urklipp från planprogrammets "Delområden och etappindelning", sida 52. Område 17 och 18 är markerad med orange färg.

Vidare anser Naturskyddsföreningen i Göteborg att stadens slutsats om programmets miljöpåverkan är missvisande och motsägelsefullt baserad på nedanstående citeringar.

I planprogrammet, sida 46, "Miljökonsekvenser- Programmets påverkan":

"Programmet bidrar positivt till att uppfylla samtliga delmål inom denna kategori. Genom att värna om större grönområden och dessutom klassa upp Svarte mosse till stadspark värnar programmet om den befintliga biologiska mångfalden nu, samtidigt som gröna miljöer skyddas över tid. Planförslaget innebär dock att vissa grönområden tas i anspråk för bebyggelse vilket aldrig är positivt för naturen då den åtgärden är irreversibel."

I planprogrammet, sida 47, "Miljökonsekvenser- Undersökning om betydande miljöpåverkan":

"Programmet och dess innehåll bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning har därför inte tagits fram. Bedömningen är avstämd med Länsstyrelsen den 2019-11-15 som då delade kontorets bedömning. Bebyggelseförslaget har sedan avstämningen gjordes förändrats i och med återremissen i slutet av år 2020. Det är dock till mycket samma ytor som det föreslås ny bebyggelse på som tidigare, med undantag för bebyggelse öster om Yrvärdersgatan samt bebyggelse längs Svarte mosse i nordöstra delen av programområdet. Vid efterföljande detaljplanering behöver nya bedömningar göras för varje enskild detaljplan."

Vi hänvisar till ovanstående stycke om område 17 och 18 för varför föreningen är emot etablering längs Svarte Mosse i nordöstra delen.

Då Svarte Mosse är ett av de viktigaste områdena att prioritera i planprogrammet, både enligt oss och staden, bör utvärdering av programmets miljöpåverkan göras om. Staden har i efterhand lagt till ett nytt förslaget exploaterat område med följande konsekvenser:

1. Strider mot Översiktsplanen
2. Har mycket högt naturvärde, klass 2
3. Ligger i direkt anslutning till ett kompensationsområde med våtmarker
4. Bedöms ha en positiv inverkan på att uppnå samtliga delmål

Det är motsägelsefullt, speciellt när planprogrammet gick ut på samråd år 2022.

Naturskyddsföreningen i Göteborg anser att staden realistiskt kunnat presentera ändringen till Länsstyrelsen mellan återremissen år 2020 (se ovan) och planprogrammets granskning år 2022. Programmet är i sin helhet idag inte bedömt av Länsstyrelsen som därför inte har kunnat avgöra om dess miljöpåverkan och därför om en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) är

nödvändig. Hela programmet har inte presenterats och ovanstående stycke från planprogrammet blir då missvisande.

Boendeformer

Naturskyddsföreningen i Göteborg ser positivt på att man vill bygga bostäder i olika upplåtelseformer och storlekar. Det skapar en mer hållbar och tätare stad med fler kvalitéer. Vi ser dock kritiskt på hur man använder sig av statistik på befintliga boendeformer i västra Biskopsgården. Att inte inkludera hela östra Biskopsgården upplever vi som en partisk slutsats för området som helhet, eftersom östra Biskopsgårdens statistik visar på andra boendeformer. Enligt "Göteborgsbladet 2022 - områdesfakta" på sida 24 och 26 innehar västra Biskopsgården 84,1% hyresrätter medan östra Biskopsgården innehar 49,7%.

Det visar på en missvisande presentation av fakta som inte reflekterar hela Biskopsgården och samtidigt förstärker barriären mellan områdena. Det kan leda till upplåtelseformer som inte uppfyller områdets behov.

Trafik

Naturskyddsföreningen i Göteborg anser att trafikförslaget presenterade i programmet uppfyller vissa hållbarhetsmål, medan andra kan förbättras. Till exempel följer programmet översiktsplanens mål om mer prioritering på cykel- och gångtrafik samt att överbrygga barriärer. Dock är vi kritiska till planen att introducera fler gator för biltrafik för att "utjämna" barriärerna enligt sida 9 i planprogrammet, det vill säga ett mer finmaskigt nät. Ett exempel är att dagens förlängning av Byvädersgatan längs med Sjumilaskolan planeras att bli en bilväg, vilket "klämmer in" skolan och dess barn mellan två olika färdmedel (spårväg och biltrafik). Troligen kommer det inte leda till minskad biltrafik, trots minskad hastighet, då mer yta blir tillgänglig för bilister. Detta kan jämföras med [inducerad efterfrågan på trafik](#) som bevisar att mer yta för biltrafik leder till fler bilresor då invånarna utsätts för visuell uppmuntran, med andra ord "reklamkampanj för bil". Lösningen är därför inte hållbar. I planprogrammet på sida 17 förvarnas även att: *"Lokal luftcirkulation kan påverkas av förtätning utmed mer trafikerade gator, till exempel vid rondellen Hjalmar Brantingsgatan/Sommarvädersgatan och längs Yrvädersgatan. Om luften vid vägarna innesluts **blir halterna av luftföroreningar högre.**"*

Naturskyddsföreningen i Göteborg föreslår därför att behålla, vidareutveckla och sammanfläta planområdets befintliga gång- och cykelinfrastruktur och vidare även implementera hastighetsbegränsande åtgärder på Sommarvädersgatan för att minska dagens bilresor genom

området. Det skulle vara bättre anpassat efter nationella och internationella mål/rekommendationer till exempel:

- Sveriges 16 miljömål
- Globala målen
- IPCC:s rekommendationer för en hållbar utveckling

Enligt stadens egna trafikstrategi (sida 6) "Trafikplaneringens viktigaste bidrag är att prioritera fotgängare och cyklister i den lokala miljön." Med andra ska den lokala miljön uppmuntra till gång och cykel.

Kollektivtrafiken

Naturskyddsföreningen i Göteborg ser positivt på att kollektivtrafiken ska öka och utvecklas i förslaget. Vi ser positivt på att man möjliggör kollektivtrafik för de bostäder som ligger i anslutning till Väderlekstorget där höjdskillnaden är som störst gentemot dagens befintliga kollektivtrafikhållplats.

Naturskyddsföreningen i Göteborg ser även positivt på att programmet vill underlätta besök till Svarte Mosse men samtidigt kritiskt på att omvandla befintlig gång- och cykelbana till lokalgata.

Buss 25 stannar idag vid Länsmansgårdens motionscentrum. Vi föreslår att man använder befintligt gatunät och låter kollektivtrafiken gå i mitten av bostadsområdet, via Rimfrostgatan och ner till hållplatserna Varmfrostgatan alternativt sammanflätas med Klaras hållplats på Björlandavägen, via Daggdroppegatan. Det skulle gynna fler och bevara den bilfria gång- och cykelbanan samt Svarte Mosse.

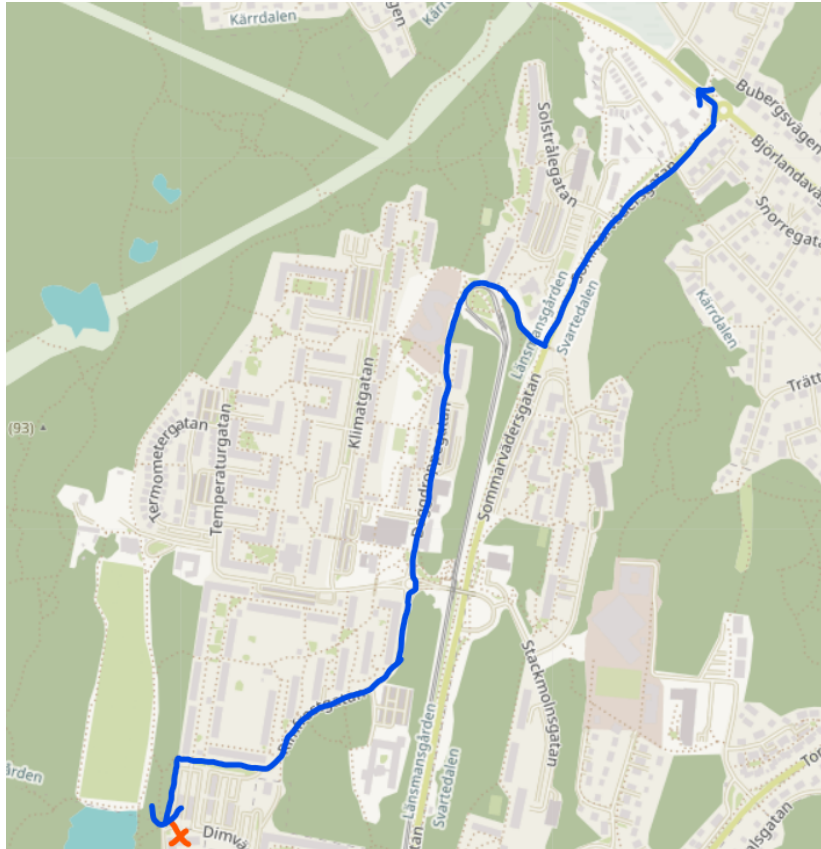

Fig 4. Enklare skiss på förslag till kollektivtrafiksdragning.

Vi ser planprogrammet saknar en sammankoppling med Björlandavägen som skulle öppna upp för möjligheten att ta sig åt motsatt håll. Därför ökar inte möjligheten till tvärförbindelser med kollektivtrafiken, vilket inte stödjer Målbild Koll 2035.

Slutsats

Naturskyddsföreningen i Göteborg ser positivt på att man vill utveckla Biskopsgården till en mer trygg och sammanhållen stadsdel. Men upplever att planprogrammets planerar för en annan befolkning än den som bor där idag. Åtgärderna som programmet föreslår kommer troligen inte uppfylla de uppsatta målen.

Vi saknar förslag kring hur den befintliga samhällsservicen kan rustas upp, till exempel Sjumilaskolan. Vidare har viktiga punkter, som ett nytt kulturhus, inte fått högre prioritering och en fast placering.

Naturskyddsföreningen Göteborg

Göteborg 2022-09-13

Enligt Göteborgs Stads [hemsida](#) ska staden bli "en av Europas 100 klimatneutrala och smarta städer." med förpliktelse att "*vara ett experiment- och kunskapsnav och dela med sig av erfarenheter och lösningar till andra städer*". Med tanke att staden får 360 miljoner euro i bidrag för sagd förpliktelse anser Naturskyddsföreningen i Göteborg att pengarna ska användas till att skapa en hållbar stad som inspireras världen.

Naturskyddsföreningen i Göteborg vill se ett banbrytande program med framåtsträvande och nytänkande åtgärder. Staden har här en möjlighet att låta ett så stort område, med hög befolkning, utvecklas till en hållbar, hälsosam stadsdel som minskar sitt avtryck. Här finns möjligheterna att bygga framtidens stadsdel, men staden har inte tagit den.

Stadsplaneringsgruppen
Naturskyddsföreningen i Göteborg

Genom
Lena Nilsson
Ordförande